

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.339/2022/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. november 28.

Az ügy tárgya: hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): III. rendű
IV. rendű

Első fok: Budapest Környéki Törvényszék, 16.B.61/2021/17., ítélet,
előkészítő ülés, 2021. október 21., jogerős: 2021. október 21.

Az indítvány előterjesztője: Pest Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezés

Rendelkező rész

A Kúria a hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt az I. rendű terhelt és társai ellen indult büntetőügyben a Pest Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Budapest Környéki Törvényszék 16.B.61/2021/17. számú ítéletét III. rendű terhelt és IV. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja.

Elrendeli a III. rendű terhelt által eddig megfizetett 600.000 (hatszázezer) forint pénzbüntetésnek és 36.000 (harminchatezer) forint bünygyi költségnek, valamint a IV. rendű terhelt által megfizetett 300.000 (háromszázezer) forint pénzbüntetésnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkori törvényes kamatával emelt visszatérítését a terheltek részére.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Budapest Környéki Törvényszék a 2021. október 21. napján meghozott – és ugyanezen a napon jogerőre emelkedett – 16.B.61/2021/17. számú ítéletével

– a III. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali vesztegetés büntetében [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] és 7 rendbeli felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 1 év 4 hónap – végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztésre és 300 napi tétel – napi tételenként 2.500 forint –, összesen 750.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata börtön és a III. rendű terhelt – a szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén - legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a pénzbüntetés részletfizetéséről, meg nem fizetése esetében a szabadságvesztésre átváltoztatásról és 36.000 forint bünygyi költség megfizetésre kötelezéséről;

– a IV. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 4 rendbeli hivatali visszaélés büntetében [Btk. 305. § a) pont]. Ezért őt – halmazati büntetésül – 300 napi tétel – napi tételenként 1.000 forint –, összesen 300.000 forint pénzbüntetésre ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés részletfizetéséről, és meg nem fizetése esetében a szabadságvesztésre átváltoztatásról.

II.

[2] A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Pest Megyei Főügyészség NF.962/2018/167-I. szám alatt a Be. 651. § (1) bekezdése alapján, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott eljárási szabálysértés okából, figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés h) pont második fordulatára felülvizsgálati indítvány terjesztett elő a jogerős ítélet III. rendű és IV. rendű terhelt tekintetében történő hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítása érdekében.

[3] Indokai szerint az eljáró bíróság a Pest Megyei Főügyészség NF.962/2018/108-I. számú vádirata alapján járt el akként, hogy a III. rendű és a IV. rendű terhelt bűnösségét a benyújtott váddal egyezően, valamennyi terhükre rótt vádpontban megállapította, és ennek

megfelelően szabta ki mindkét terhelttel szemben a büntetést. A 2021. október 21. napján kihirdetett ítéletet valamennyi fellebbezésre jogosult tudomásul vette, így az a kihirdetést követően jogerőre emelkedett. A törvényszék az első fokon jogerőre emelkedett ítéletet rövidített indokolással készítette, a tényállást, a jogi minősítést és az alkalmazott jogszabályokat tüntette fel.

[4] Az indítvány szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában azonban a III. rendű és a IV. rendű terheltet érintően nem szerepeltette a vádirati tényállás II/19. pontjában foglaltakat, így az ítéleti tényállás elemei a bűncselekményi minősítést befolyásoló részben térnek el a vádirati tényállástól. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a III. rendű terhelt és IV. rendű terhelt vonatkozásában helyezze hatályon kívül, és utasítsa az eljáró bíróságot új eljárás lefolytatására.

[5] A Legfőbb Ügyészség BF.1590/2021/4. számú átiratában a Pest Megyei Főügyészség indítványát – annak indokaival és jogi álláspontjával egyetértve – azzal a módosítással tartotta fenn, hogy a felülvizsgálatnak a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjára figyelemmel van helye.

[6] Indokai szerint az ítélet – a vádirattól eltérően, és az ítélet rendelkező részében megállapított bűnösséghez viszonyítottnak – hiányosan tartalmazza a tényállást, mert a vádirat II/19. pontja szerinti cselekmény tényállása – annak ellenére, hogy a terheltet bűnösséget beismerő nyilatkozatát a bíróság elfogadta, így a vádirati tényállás megalapozottságát nem vizsgálhatta – az ítéleti tényállásban nem került rögzítésre.

[7] Indítványozta, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét a III. rendű és a IV. rendű terhelt tekintetében helyezze hatályon kívül és utasítsa a bíróságot új eljárás lefolytatására és a büntetések végrehajtását szakítsa félbe.

III.

[8] A felülvizsgálati indítvány alapos.

[9] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[10] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint eljárási szabálysértés miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság határozatát a 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[11] A Be. 608. § (1) bekezdés f) pontja alapján a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az elsőfokú ítélet indokolása a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes.

[12] A bíróság indokolási kötelezettsége teljesítése közjogi és perjogi szabályokból fakadó kötelezettség, amely nem diszkrecionális, hanem törvényileg szabályozott. A bírói döntés indokolásának megléte törvényileg egzakt kötelezettség, legfeljebb mikéntje lehet mérlegelés tárgya; ez utóbbi immár relatív eljárási szabálysértés körébe tartozó [Be. 609. § (2) bekezdés d) pont].

[13] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés második fordulata szerint „A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”.

[14] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 13. § (1) bekezdése kimondja, hogy a bíróság határozatát – ha a törvény kivételt nem tesz – indokolni köteles.

[15] Értelmszerűen, ha az indokolási kötelezettséghez kapcsolódó eljárási szabálysértés kifejezett törvényi szabály sérelmével jár, és nem mérlegelés körébe vonható, akkor az az eljárási sérelem nem lehet relatív szabálysértés, hanem feltétlen hatályon kívül helyezéshez vezető, vagyis abszolút eljárási szabálysértés.

[16] Nyilvánvalóan ilyennek tekintendő, ha a bűnösség kimondásáról szóló rendelkezéshez tartozó tényállás, vagyis e rendelkezés ténybeli alapja teljes egészében hiányzik.

[17] A Be. 562. § (1) bekezdéséből következően, ha a kihirdetés útján közölt ügydöntő határozat ellen sem az ügyész, sem a vádlott, sem a védő nem jelentett be fellebbezést a határozat rövidített indokolása az 561. § (3) bekezdés a)-c) és e) pontjában meghatározottakból, valamint az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből is állhat.

[18] A Be. 561. § (3) bekezdés c) pontja alapján a bíróság által megállapított tényállást, az e) pont alapján megállapított tényállás szerinti minősítést az indokolásnak tartalmaznia kell.

[19] Az iratokból kitűnően a Pest Megyei Főügyészség NF.962/2018/108-I. számú vádiratában III. rendű terhelttel szemben 2 rendbeli folytatólágosan elkövetett hivatali vesztegetés büntette és 7 rendbeli – felbujtóként elkövetett – hivatali visszaélés büntette, míg IV. rendű terhelttel szemben 4 rendbeli hivatali visszaélés büntette miatt emelt vádat.

[20] A III. rendű és a IV. rendű terhelt a vádirati tényállásban szereplő valamennyi cselekmény vonatkozásában beismerte bűnösségét, és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott. Nyilatkozatukat a Budapest Környéki Törvényszék elfogadta, és előkészítő ülésen a III. rendű terhelt és a IV. rendű terhelt bűnösségét valamennyi vádpontban a váddal egyezően állapította meg, és szabta ki velük szemben a már ismertetett büntetést.

[21] Kétségtelen az is, hogy a törvényszék 2021. október 21. napján kihirdetett ítéletét valamennyi fellebbezésre jogosult tudomásul vette, így az a III. rendű terhelt és a IV. rendű terhelt tekintetében ugyanezen a napon jogerőre emelkedett.

[22] A törvényszék az ítéletet – a Be. 561. § (3) bekezdése alapján, figyelemmel a Be. 562. § (1) bekezdésében írtakra – rövidített indokolással készítette el.

[23] A törvényszék az ítélet rendelkező részében valamennyi vádirat szerinti cselekményben megállapította mind a III. rendű (mint felbujtó), mind a IV. rendű terhelt bűnösségét, ugyanakkor az ítélet indokolásában a vádirat II. pontját érintően a III. rendű terhelt vonatkozásában 6 rendbeli – felbujtóként elkövetett – hivatali visszaélés, míg a IV. rendű terhelt vonatkozásában 3 rendbeli hivatali visszaélés büntette szerepel.

[24] Az ügydöntő, vádról rendelkező határozat azonban a vádirat II/19. pontja szerinti hivatali visszaélés büntetést érintően a történeti tényállást nem tartalmazza, holott annak mellőzésére sem a már idézett rendelkezés, sem a Be. 500. § (2) bekezdés b) pont II. fordulatában írtak nem adnak lehetőséget.

[25] Ily módon a megtámadott határozatból a történeti tényállás hiányában nem állapítható meg, hogy a III. rendű és a IV. rendű terhelt milyen bűncselekményt követett el, és az miként minősül.

[26] A Kúria erre figyelemmel a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal egyezően megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása a hiányzó tényállás folytán a rendelkező résszel ellentétes, tehát a Be. 608. § (1) bekezdés f) pontjában írt abszolút eljárási szabálysértés, ezáltal a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti felülvizsgálati ok megvalósult.

[27] Ekként a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva a Budapest Környéki Törvényszék 16.B.61/2021/17. számú ítéletét a Be. 663. § (2) bekezdése alapján a III. rendű terhelt és a IV. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasította.

[28] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a pénzbüntetést, valamint a bűnügyi költség címén befizetett összeget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdés c) pontja szerint a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli el.

IV.

[29] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. november 28.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró

A Kúria Bfv.III.339/2022/10. számú határozata 2022. november 28. napján véglegessé vált.

Budapest, 2022. november 28.

Dr. Bartkó Levente s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző